

CURTEA DE APEL CAHUL

CAHUL COURT OF APPEAL

Nr. 2994 data 16.07.2026

Dosar nr. 23168035-05-2ac-10102025

Curtea Constituțională al Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28

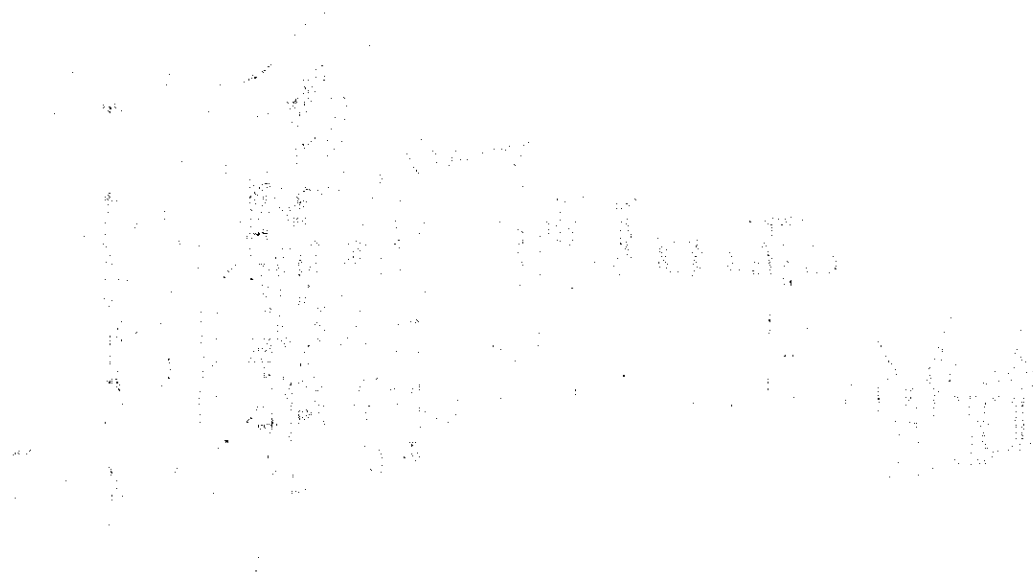
Prin prezenta, Curtea de Apel Sud, în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 06 iulie 2026, Vă expediază pentru examinare sesizarea, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a normelor legale inserate la art. 2025 alin.(4) Cod civil „persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului”, în raport cu prevederile art.1 alin.(3), art.20, art.23, art.46 și art. 54 din Constituție, în cadrul examinării cauzei civile, la acțiunea înaintată de SRL „Transautogaz” către SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” cu privire la încasarea prejudiciului material, penalității și a cheltuielilor de judecată, la apelurile declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul Vulcănești din 21 februarie 2025.

Cu respect,

Judecătorul Curții de Apel Cahul

Evgheni Bancov

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

Persoană juridică

1. **Denumire și sediu:** Societatea cu Răspundere Limitată „ONUR TAAHHUT TAŞIMACILIK INŞAAT TICARET VE SANAYI”, sediu: MD-3401, HÎNCEȘTI, mun. Hîncești, Chișinăului, 27/A
2. **Numărul și data înregistrării:** IDNO 1018611002761
3. **Numele administratorului:** Kaya Bekir

5. **Reprezentant:** reprezentant împuternicit conform procurii/mandatului anexat

Instanța de judecată

1. **Denumirea instanței de judecată/sediu:** Curtea de Apel Sud, sediul Cahul
2. **Judecător/complet de judecată:** judecător raportor Evgheni Bancov
3. **Numărul dosarului:** 2ac-22/2025 (2-23168035-05-2ac-10102025)
4. **Adresa instanței de judecată:** mun. Cahul, str. Ștefan cel Mare, 30
5. **Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată:** tel.: (0299) 25-585; e-mail: cach@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun²

La data de 24 noiembrie 2023, SRL „Transautogaz” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Onur Taahhut Taşımıcılık İnşaat Ticaret ve Sanayi” privind încasarea prejudiciului material, a dobândii/penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată. În acțiune s-a solicitat încasarea sumei de 42 202,44 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 1 040,61 lei cu titlu de dobândă/penalitate de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Reclamantul a susținut că în timpul lucrărilor de săpături efectuate de apelant la km 0+054 ar fi fost deteriorat cablul electric subteran LES 10 kV. Apelantul a contestat cererea, arătând că reclamantul nu a demonstrat cumulativ fapta ilicită, prejudiciul cert, legătura cauzală și vinovăția, condiții necesare pentru antrenarea răspunderii civile delictuale.

Prin Hotărârea Judecătorei Cahul (Sediul Vulcănești) nr. 2c-35/2024 din 21 februarie 2025, acțiunea SRL „Transautogaz” a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea de la SRL „Onur Taahhut Taşımıcılık İnşaat Ticaret ve Sanayi” în beneficiul SRL „Transautogaz” a sumei de 42 202,44 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 1 040,61 lei cu titlu de dobândă/penalitate de întârziere și a sumei de 1 297,30 lei cu titlu de taxă de stat.

Instanța de fond a reținut că prejudiciul ar fi fost confirmat prin înscrisurile anexate de reclamant, printre care Devizul Local nr. 4-1-1 la suma de 42 202,44 lei. Totuși, la materialele cauzei nu se regăsesc facturi fiscale, acte de recepție a lucrărilor, ordine de plată, extrase bancare, situații de lucrări sau alte documente care să confirme că suma solicitată a fost efectiv achitată ori că există o obligație certă și fermă de plată a acesteia.

SRL „Onur Taahhut Taşımıcılık İnşaat Ticaret ve Sanayi” a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea integrală a acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea SRL „Transautogaz” să fie respinsă ca neîntemeiată.

În apel, una dintre chestiunile centrale este dacă instanța poate menține o obligație patrimonială în sarcina apelantului în baza unui deviz estimativ, fără verificarea prin probe obiective a caracterului real, cert, necesar și proporțional al prejudiciului pretins. Această problemă este legată direct de art. 2025 alin. (4) din Codul civil, care prevede că persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului.

În cauza dedusă judecății, prevederea legală contestată este determinantă pentru soluționarea litigiului, deoarece instanța de apel urmează să decidă dacă poate fi menținută încasarea despăgubirii solicitate de SRL „Transautogaz” în lipsa probelor privind cheltuirea efectivă a sumei și fără garanții legale clare împotriva supra-compensării.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are drept obiect de exercitare a controlului constituționalității:

art. 2025 alin. (4) din Codul civil al Republicii Moldova, în întregime: *„Persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului.”*

Considerăm că prevederea legală contestată este neconstituțională, deoarece, prin conținutul său normativ, instituie o scutire generală a persoanei care solicită despăgubiri de la demonstrarea destinației și utilizării despăgubirii, fără a institui criterii clare și garanții suficiente pentru a preveni supra-compensarea, îmbogățirea fără justă cauză și afectarea disproporționată a patrimoniului persoanei obligate la plată.

Norma contestată intră în conflict cu art. 1 alin. (3), art. 20, art. 23, art. 26, art. 46 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova, precum și cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Întru argumentarea poziției, considerăm ca fiind pertinent aplicarea următorului cadru normativ:

1. Prevederi relevante ale Constituției

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.
(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

⁴În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în scopurile prevăzute de Constituție.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 127

Proprietatea

- (1) Statul ocrotește proprietatea.
- (2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

2. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

- 1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Protocolul adițional la Convenție

Articolul 1. Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

3. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului

Articolul 8

Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce-i sunt recunoscute prin Constituție sau lege.

4. Prevederi relevante din Codul de procedură civilă

Articolul 2

Legislația procedurală civilă

- (1) Procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice.

Articolul 5

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.
- (2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Articolul 12¹

Excepția de neconstituționalitate

Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă, inclusiv dacă obiectul intră în categoria actelor prevăzute de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, dacă excepția este ridicată de parte/reprezentant, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Articolul 118

Obligația dovedirii

- (1) Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

5. Prevederi relevante din Codul civil

Articolul 1

Principiile legislației civile

- (1) Legislația civilă este întemeiată pe recunoașterea egalității participanților la raporturile reglementate de ea, recunoașterea inviolabilității proprietății, libertatea contractuală, protecția bunei-credințe, necesitatea de realizare liberă a drepturilor civile, de garantare a restabilirii persoanei în drepturile în care a fost lezată și de apărare a lor de către organele de jurisdicție competente.

Articolul 14

Buna-credință și interzicerea avantajului din propria conduită ilicită

- (1) Nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.
- (2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

Articolul 15

Apărarea judiciară a drepturilor civile

- (1) Apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Articolul 19

Repararea prejudiciului

- (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat,

- distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale, precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege.
- (5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Articolul 1998

Temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale

- (1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Articolul 2025

Modul de reparare a prejudiciului

- (1) Repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare, iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească.
- (4) Persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului.

Articolul 2026

Vinovăția persoanei vătămate

Dacă persoana vătămată a contribuit cu intenție sau din imprudență gravă la producerea prejudiciului ori la agravarea acestuia, despăgubirea se reduce sau se exclude potrivit regulilor stabilite de lege.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

În esență, se invocă neconstituționalitatea art. 2025 alin. (4) din Codul civil, deoarece această normă exclude, în mod general și necondiționat, obligația persoanei vătămate de a demonstra că suma despăgubirii este cheltuită în scopul reparării prejudiciului. Norma creează o derogare cu efect probator și patrimonial major, fără să stabilească limite, criterii sau garanții împotriva supra-compensării.

Obiectul excepției îl constituie art. 2025 alin. (4) din Codul civil, iar nu modul singular în care această normă a fost aplicată într-un dosar. Textul legal are un conținut normativ propriu: persoana vătămată nu trebuie să demonstreze cheltuirea despăgubirii în scopul reparării prejudiciului. Prin urmare, scutirea de la o dovadă esențială rezultă direct din lege.

În raporturile juridice delictuale, repararea prejudiciului are ca finalitate restabilirea situației anterioare producerii prejudiciului. Această finalitate rezultă inclusiv din art. 19 alin. (5) din Codul civil. Totuși, art. 2025 alin. (4) permite acordarea unei sume de bani fără ca persoana vătămată să demonstreze că suma este sau va fi utilizată pentru restabilirea situației anterioare. Astfel, norma contestată slăbește legătura dintre despăgubire și finalitatea reparării, transformând despăgubirea într-un transfer patrimonial care poate depăși scopul reparării integrale.

Problema de constituționalitate constă în faptul că norma nu distinge între situații juridice fundamental diferite: prejudiciu deja reparat, prejudiciu nereparat, reparație imposibilă, reparație încă necontractată, deviz estimativ, ofertă comercială, obligație fermă de plată sau simplă intenție de reparare. Toate aceste situații sunt tratate de art. 2025 alin. (4) prin aceeași regulă de scutire probatorie.

Norma nu stabilește ce probe trebuie administrate pentru a preveni despăgubirea peste prejudiciul real. Ea nu prevede cerința prezentării unui contract, a unei facturi, a unui act de recepție, a unei expertize independente, a unei obligații ferme de plată sau a unui mecanism de restituire a diferenței dacă despăgubirea este mai mare decât costul real al reparației.

Prin urmare, art. 2025 alin. (4) din Codul civil nu satisface exigențele art. 23 alin. (2) din Constituție privind calitatea legii. Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că legea trebuie să fie accesibilă, clară și previzibilă în privința efectelor sale, fiind necesar ca persoanele vizate să poată prevedea consecințele juridice ale conduitei lor și să beneficieze de protecție împotriva arbitrarului.

În cazul art. 2025 alin. (4), persoana chemată să repare prejudiciul nu poate prevedea, cu suficientă certitudine, ce standard probator poate fi opus persoanei vătămate. Textul nu clarifică

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

dacă este suficient un deviz unilateral, dacă este necesară o expertiză, dacă trebuie dovedită necesitatea lucrărilor, dacă se verifică proporționalitatea costurilor ori dacă se poate acorda despăgubirea fără nicio dovadă a utilizării sale efective.

Această incertitudine afectează și art. 20 și art. 26 din Constituție. Dreptul de acces la justiție și dreptul la apărare presupun posibilitatea reală a părții de a cunoaște natura pretenției, probele pe care trebuie să le combată și standardul probator aplicabil. Atunci când legea exclude o dovadă esențială fără să stabilească alte garanții echivalente, apărarea devine dezechilibrată.

Totodată, norma contestată afectează dreptul de proprietate al persoanei obligate la plată, garantat de art. 46 din Constituție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Obligarea unei persoane la plata unei sume cu titlu de despăgubire constituie o ingerință patrimonială. O asemenea ingerință trebuie să fie prevăzută de o lege clară, să urmărească un scop legitim și să fie proporțională.

Scopul reparării prejudiciului este legitim: protecția persoanei vătămate și restabilirea dreptului încălcat. Totuși, mijlocul ales de legiuitor prin art. 2025 alin. (4) este disproporționat, deoarece permite acordarea despăgubirii fără o dovadă privind folosirea sumei pentru reparare și fără garanții împotriva îmbogățirii nejustificate.

Nu se contestă dreptul persoanei vătămate de a primi despăgubiri atunci când prejudiciul este real, cert și dovedit. Se contestă faptul că norma legală înlătură, în mod general, o dovadă relevantă pentru a verifica dacă suma acordată își păstrează caracterul reparator sau devine o plată care depășește scopul restabilirii situației anterioare.

În speța pendinte în fața Curții de Apel Sud, această problemă este concretă și determinantă. Intimatul a solicitat 42 202,44 lei în baza Devizului Local nr. 4-1-1. Apelantul a invocat că devizul este o estimare, nu dovedește executarea lucrărilor, nu dovedește plata, nu dovedește caracterul inevitabil al cheltuielii și nu poate ține loc de probă obiectivă atunci când cuantumul prejudiciului este contestat.

Instanța de fond a admis acțiunea, reținând prejudiciul în baza înscrisurilor prezentate de reclamant, fără să existe probe obiective privind suportarea efectivă a cheltuielilor. În această împrejurare, art. 2025 alin. (4) din Codul civil devine norma care permite diminuarea exigențelor de probare a destinației despăgubirii.

Lipsa unor garanții legale clare creează riscul ca persoana vătămată să obțină o sumă mai mare decât prejudiciul efectiv sau o sumă care nu va fi folosită pentru repararea prejudiciului. Aceasta contravine art. 54 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia restrângerea unui drept trebuie să fie proporțională și nu poate atinge existența dreptului.

Există măsuri legislative alternative, la fel de eficiente și mai puțin intruzive: obligația de a demonstra fie cheltuiala efectiv suportată, fie o obligație fermă de plată, fie caracterul necesar și proporțional al reparației prin expertiză independentă; posibilitatea acordării despăgubirii în funcție de diminuarea valorii bunului; instituirea unui mecanism de regularizare sau restituire a diferenței în cazul în care reparația se face la un cost mai mic.

În absența unor asemenea garanții, art. 2025 alin. (4) din Codul civil rupe echilibrul just dintre interesele persoanei vătămate și drepturile patrimoniale ale persoanei chemate să repare

prejudiciul. Norma favorizează o parte a raportului juridic și creează o sarcină patrimonială excesivă pentru cealaltă parte.

Concluzionând, art. 2025 alin. (4) din Codul civil nu respectă exigențele de claritate, previzibilitate și proporționalitate. El afectează dreptul la proprietate, dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare și dreptul de a cunoaște drepturile și îndatoririle, fiind contrar art. 1 alin. (3), art. 20, art. 23, art. 26, art. 46 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova.

CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În contextul celor expuse mai sus, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituția Republicii Moldova, SRL „Onur Taahhut Taşımacılık İnşaat Ticaret ve Sanayi” solicită Curții Constituționale exercitarea controlului constituționalității art. 2025 alin. (4) din Codul civil al Republicii Moldova și declararea neconstituționalității acestei prevederi legale.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

1. Procura și mandatului Reprezentantului.
2. Extras privind SRL „Onur Taahhut Taşımacılık İnşaat Ticaret ve Sanayi”.

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care l va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷**DECLARAȚIE**

Subsemnatul Catrinescu Vasile, reprezentantul împuternicit al SRL „Onur Taahhut Taşımacılık İnşaat Ticaret ve Sanayi”, declar pe propria onoare că informațiile prezentate în prezenta sesizare în fața Curții Constituționale sunt veridice.

Cu respect,

Reprezentantul SRL „Onur Taahhut Taşımacılık İnşaat Ticaret ve Sanayi”

Avocat stagiar Catrinescu Vasilw

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ă de fraudă prin SMS și apeluri telefonice. Nu accesați linkuri suspecte și nu transmiteți niciodată coduri, parole sau date bancare. [Raportează fra](#)

icii Moldova

amental
electronică

Semnează electronic Ver

Rezultatul verificării

Documentul Sesizare Curtea Constituțională.semnat.pdf

#	Semnatar	Semnătura	Data semnării
1	Catrinescu Vasile	✓ Validă	03.07.2026 16:25:2

 Mai verifică

 Pagina principală

ÎNCHEIERE

06 iulie 2026

municipiul Cahul

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul

Având în componența sa:

Președintele completului

Evgheni Bancov

Judecătorii

Inga Gorlenco și Andrei Scripcenco

Grefier:

Oxana Radionova

cu participarea:

Reprezentanții intimatului SRL „Transautogaz” – Sîrbu Dorin și Gurițescu Vitalii,

a judecat în ședință de judecată publică cererea depusă de avocatul stagiar Catrinescu Vasile în interesele SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, în cauza civilă, la acțiunea înaintată de SRL „Transautogaz” către SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” cu privire la încasarea prejudiciului material, penalităților și a cheltuielilor de judecată,-

CONSTATĂ :

La data de 24 noiembrie 2023, SRL „Transautogaz” a depus în Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești, cerere de chemare în judecată către SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, potrivit căruia pretinde încasarea din contul SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” în beneficiul SRL „Transautogaz” a cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul în sumă de 42 202,44 lei, dobânda de întârziere în sumă de 1040,61 lei, toate cheltuielile de judecată suportate în legătură cu litigiul dat, inclusiv taxa de stat în mărime de 1297,30 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Vulcănești, din 21 februarie 2025, a fost admisă integral acțiunea civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Transautogaz” către SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” privind încasarea datoriei, penalităților și a cheltuielilor de judecată și a fost încasat de la SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, c/f 1018611002761, în beneficiul SRL „Transautogaz”, c/f 1011600016305, suma prejudiciul material în mărime de 42 202,44 lei, penalitatea pentru întârzierea în suma de 1 040,61 lei și cheltuieli judiciare la achitarea taxei de stat în suma de 1 297,30 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 18 martie 2025, ulterior la 14 noiembrie 2025, SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Vulcănești, din 21 februarie 2025, prin care solicită casarea integrală a hotărârii în cauză cu emiterea unei noi decizii prin care a fi respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de SRL „Transautogaz” privind încasarea datoriei cu încasarea de la SRL „Transautogaz” a cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile suportate pentru achitarea taxei de stat și taxei de timbru pentru depunerea cererii de apel.

La data de 23 decembrie 2025 a fost înregistrată referința la cererea de apel depusă de intimatul SRL „Transautogaz”, potrivit căreia se solicită respingerea cererii de apel declarată de SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Vulcănești, din 21 februarie 2025.

La data de 06 martie 2026 au fost înregistrate obiecții la referință, depusă de apelantul SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, potrivit cărora se solicită admiterea cererii de apel, cu casarea integrală a hotărârii instanței de fond și dispunerea respingerii acțiunii civile declanșate de SRL „Transautogaz”.

La data de 03 iulie 2026 a fost înregistrată cererea privind dispunerea expertizei judiciare complexe primare, de bază, în comisie în instanța de apel, depusă de avocatul stagiar Catrinescu Vasile, în interesele apelantului SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”.

Prin încheierea Curții de Apel Sud, sediul Cahul, din 06 iulie 2026, a fost respinsă cererea avocatului stagiar Catrinescu Vasile, în interesele SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” privind efectuarea expertizei judiciare complexe, primare de bază, în comisie pentru a verifica științific circumstanțele deja aflate în dezbaterile părților, adâncimea reală a cablului, mecanismul tehnic al deteriorării, aplicabilitatea concretă a normelor NE1-01:2019 și caracterul justificat al devizului de 42 202,44 lei.

Tot la 03 iulie 2026 a fost înregistrată cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, depusă de avocatul stagiar Catrinescu Vasile, în interesele apelantului SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, potrivit căreia se solicită: sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art.2025 alin.(4) din Codul civil, care nu a constituit obiectul controlului constituționalității până în prezent sub aspectele invocate în prezenta cerere.

În argumentarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate sunt invocate următoarele motive precum că, în fapt, SRL „Transautogaz” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” privind încasarea prejudiciului material, a dobânzii/penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată, solicitând încasarea sumei de 42 202,44 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 1 040,61 lei cu titlu de dobândă/penalitate de întârziere și a taxei de stat în mărime de 1 297,30 lei. Prin Hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Vulcănești, nr.2c-35/2024 din 21 februarie 2025, acțiunea depusă de SRL „Transautogaz” a fost admisă integral și s-a dispus încasarea sumelor menționate supra din contul apelantului. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea SRL „Transautogaz” să fie respinsă ca neîntemeiată. Cauza se află în examinare pe rolul Curții de Apel Sud. În contextul examinării apelului, consideră necesară supunerea controlului constituționalității a prevederilor art.2025 alin.(4) din Codul civil. Această prevedere legală vizează direct litigiul examinat, întrucât obiectul cauzei îl constituie încasarea unei despăgubiri pentru prejudiciu material, iar instanța de fond a reținut existența și întinderea prejudiciului în principal în baza Devizului Local nr.4-1-1, fără existența unor facturi fiscale, acte de recepție a lucrărilor, ordine de plată, extrase bancare sau alte înscrisuri care să confirme cheltuiala efectiv suportată. Conform art.2025 alin.(4) din Codul civil: „Persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului. În viziunea apelantului, prevederile art.2025 alin.(4) din Codul civil sunt neconstituționale, deoarece instituie o regulă legală generală prin care persoana vătămată este scutită de obligația de a demonstra destinația și utilizarea sumei solicitate cu titlu de despăgubire, fără ca norma să stabilească garanții suficiente împotriva supra-compensării, îmbogățirii fără justă cauză și afectării arbitrare a patrimoniului persoanei chemate să repare prejudiciul. Problema de constituționalitate nu se rezumă la modul de aplicare a normei de către instanța de fond. Problema rezultă din chiar conținutul normativ al art.2025 alin.(4) din Codul civil: acesta exclude, în termeni categorici și generali, obligația persoanei vătămate de a demonstra că suma despăgubirii este cheltuită în scopul reparării prejudiciului, fără a distinge între prejudiciul deja reparat, prejudiciul nereparat, cheltuieli certe, cheltuieli viitoare, simple devize estimative sau obligații ferme de plată. Această reglementare creează un dezechilibru evident între părțile raportului juridic delictual. Persoana care solicită despăgubiri poate pretinde plata unei sume cu titlu de reparare a prejudiciului, fără să fie obligată să demonstreze că suma solicitată va fi folosită pentru repararea prejudiciului, că lucrările au fost efectuate, că acestea urmează să fie efectuate în mod cert sau că suma solicitată nu depășește costul real și necesar al restabilirii situației anterioare. În speță, această problemă este determinantă: SRL „Transautogaz” a solicitat încasarea sumei de 42 202,44 lei pe baza unui deviz, iar apelantul a contestat expres faptul că devizul ar constitui o dovadă suficientă a prejudiciului real. Cu toate acestea, art.2025 alin.(4) din Codul civil permite, prin efectul său normativ, diminuarea standardului probator necesar pentru verificarea caracterului real, cert, necesar și proporțional al despăgubirii solicitate. În

asemenea condiții, art.2025 alin.(4) din Codul civil afectează dreptul de proprietate al persoanei obligate la despăgubire, protejat de art.46 din Constituție și art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, deoarece permite transferarea unei sume din patrimoniul acesteia fără garanții clare că suma corespunde unei pierderi reale și că nu conduce la o îmbogățire nejustificată a persoanei pretins vătămate. Totodată, norma contestată afectează accesul liber la justiție și dreptul la apărare, prevăzute de art.20 și art.26 din Constituție, deoarece pârâul într-o acțiune delictuală nu poate cunoaște cu suficientă previzibilitate ce anume trebuie să combată: o cheltuială efectiv suportată, o obligație fermă de plată, o evaluare tehnică independentă, o ofertă comercială sau un deviz unilateral. Această incertitudine reduce efectivitatea apărării și creează premise pentru soluții arbitrare. Prin urmare, consideră că prevederile art.2025 alin.(4) din Codul civil sunt contrare art.1 alin.(3), art.20, art.23, art.26, art.46 și art.54 din Constituție, precum și art.6 din Convenția Europeană Drepturilor Omului și art.1 din Protocolul nr.1 la Convenție. Astfel, având în vedere faptul că prevederile art.2025 alin.(4) din Codul civil, restrâng drepturile apelantului menționate mai sus, solicită instanței admiterea prezentei cereri și sesizarea Curții Constituționale. În acest sens, menționează faptul că sunt respectate condițiile necesare a fi întrunite la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, prevăzute la art.12¹ alin.(2) din Codul de procedură civilă, după cum urmează: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție: Codul civil al Republicii Moldova este lege organică adoptată de Parlament, astfel încât prevederile art.2025 alin.(4) din Codul civil pot constitui obiect al controlului de constituționalitate; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau reprezentantul acesteia: la caz, excepția este ridicată de apelantul SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, parte în proces; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei: instanța de apel urmează să verifice dacă poate fi menținută încasarea sumei de 42 202,44 lei cu titlu de despăgubire în baza unui deviz și în lipsa probelor privind cheltuiala efectivă, iar art.2025 alin.(4) din Codul civil reglementează direct modul de probare a despăgubirii solicitate; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederea contestată: autorul excepției nu a identificat o hotărâre a Curții Constituționale care să fi examinat constituționalitatea art.2025 alin.(4) din Codul civil sub aspectele invocate în prezenta cerere. Prin prezenta cerere, apelantul accentuează că legea aplicabilă speței conține o prevedere care, prin efectul său normativ general, permite acordarea unei despăgubiri bănești fără garanții clare privind destinația, necesitatea și proporționalitatea sumei solicitate, ceea ce afectează dreptul la un proces echitabil și dreptul la protecția proprietății. Consideră că art.2025 alin.(4) din Codul civil, în actuala redacție, reprezintă o normă imprevizibilă și disproportională, care restrânge în mod nejustificat dreptul justițiabililor de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil și dreptul la protecția proprietății, drepturi care trebuie să fie garantate efectiv, nu doar teoretic.

Examinând cererea avocatului stagiar Catrinescu Vasile, în interesele apelantului SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, Completul de judecată consideră că aceasta urmează a fi admisă, din următoarele considerente:

În conformitate cu art.12¹ alin.(1), (2), (3), (4) Cod de procedură civilă „în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei."

Completul de judecată verificând respectarea prevederilor art.12¹ alin.(2) din Cod de procedură civilă, constată că acestea au fost respectate și cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează să fie admisă, cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele considerente.

Verificând obiectul ridicării excepției de neconstituționalitate, Completul de judecată constată că acestea sunt prevederile art.2025 alin.(4) Cod civil „*persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului*”, respectiv cad sub incidența actelor prevăzute de art.135 lit.a) din Constituția Republicii Moldova, asupra cărora Curtea Constituțională poate exercita controlul constituționalității.

În ceea ce privește a doua condiție, Completul de judecată constată că ridicarea excepției de neconstituționalitate este solicitată de avocatul stagiar Catrinescu Vasile, în interesele apelantului SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, care este parte în prezentul proces și respectiv este titularul dreptului de a solicita ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

La fel, Completul de judecată constată că, prevederile art.2025 alin.(4) Cod civil „*persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului*”, care solicită să fie supuse controlului constituționalității, urmează să fie aplicate direct la examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depuse de SRL „Transautogaz” către SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, potrivit căreia pretinde încasarea din contul SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” în beneficiul SRL „Transautogaz” a cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul în sumă de 42 202,44 lei, dobânda de întârziere în sumă de 1040,61 lei, toate cheltuielile de judecată suportate în legătură cu litigiul dat, inclusiv taxa de stat în mărime de 1297,30 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Totodată, verificând practica constantă a Curții Constituționale, Completul de judecată constată că, anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității prevederilor art.2025 alin.(4) Cod civil „*persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului*”.

Respectiv, Completul de judecată consideră că sunt întrunite condițiile din art.12¹ alin.(2) Cod de procedură civilă și cererea avocatului stagiar Catrinescu Vasile, în interesele apelantului SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale cu obiect de examinare a dispozițiilor legale cuprinse în art.2025 alin.(4) Cod civil „*persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului*”, în raport cu prevederile art.1 alin.(3), art.20, art.23, art.46 și art. 54 din Constituție, urmează să fie admisă.

În conformitate cu prevederile, art. art.12¹ alin.(3), 269-270 Cod de procedură civilă, Completul de judecată,-

DISPUNE :

Se admite cererea depusă de avocatul stagiar Catrinescu Vasile, în interesele SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, în cauza civilă la acțiunea înaintată de SRL „Transautogaz” către SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi” cu privire la încasarea prejudiciului material, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Se remite către Curtea Constituțională sesizarea avocatului stagiar Catrinescu Vasile, în interesele SRL „Onur Taahhut Taşimacilik İnşaat Ticaret ve Sanayi”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu obiect de examinare a dispozițiilor legale cuprinse în art.2025 alin.(4) Cod civil „*persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului*”, în raport cu prevederile art.1 alin.(3), art.20, art.23, art.46 și art. 54 din Constituție.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului de judecată

Evgheni Bancov

Judecătorii

Inga Gorlenco

Andrei Scripcenco

Copia corespunde originalului, președintele completului Evgheni Bancov